

اروپا

بزرگ‌ترین صادرکنندگان انرژی به اتحادیه اروپا

نروژ و آمریکا به اصلی‌ترین تأمین‌کنندگان انرژی اتحادیه اروپا تبدیل شده‌اند در حالی که سهم روسیه کاهش چشمگیری پیدا کرده است. به گزارش «ایران اقتصادی»، اتحادیه اروپا در سه

ماهه سوم سال میلادی جاری ۳۵.۴ میلیارد یورو محصولات انرژی وارد کرده که از نظر وزنی و ارزشی در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۲ کاهش داشته است. آمار یوروآستان نشان داد اتحادیه اروپا در سه ماهه سوم سال میلادی جاری ۶۵ میلیون تن محصولات انرژی به ارزش ۴۹.۱۰۲۲۲ درصد از نظر ارزش و ۱۱.۳ درصد از نظر وزن کاهش داشته است. واردات محصولات انرژی ۱۷.۷ درصد از کل واردات اتحادیه اروپا در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ را تشکیل می‌دهد. از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳ نوسانات قابل توجهی در سهم محصولات انرژی در واردات این بلوک وجود داشت که می‌توان آن را به نوسانات شدید قیمت محصولات انرژی نسبت داد. سهم هیدروکربن‌ها در کل واردات اتحادیه اروپا از ۹.۱ درصد در سال ۲۰۲۱ به ۱۱.۰ درصد در سال ۲۰۲۲ افزایش یافت و در ۹ ماه نخست سال ۲۰۲۳ در ۱۰.۶ درصد باقی ماند. همچنین نوسان‌های قابل توجهی در سهم گاز طبیعی مشاهده شد و سهم گاز طبیعی از ۵.۱ درصد در سال ۲۰۲۱ به ۱۰.۸ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش یافت و سپس در ۹ ماه نخست سال ۲۰۲۳ به ۶.۵ درصد نزول کرد. واردات هیدروکربن‌ها در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ثابت ماند، در حالی که واردات گاز طبیعی به میزان قابل توجهی کاهش یافت و از ۱۳.۱ درصد به ۵.۲ درصد سقوط کرد. بخش عمده واردات نفت اتحادیه اروپا در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ از آمریکا (۱۷.۷ درصد) و پس از آن نروژ (۱۳.۷ درصد) و قزاقستان (۸.۲ درصد) بوده است. تقریباً نیمی از گاز طبیعی مورد نیاز اتحادیه اروپا از نروژ (۴۸.۶ درصد) تأمین شده و پس از آن الجزایر با ۱۷.۸ درصد، روسیه با ۱۶ درصد و انگلیس با ۱۰.۵ درصد قرار گرفتند. آمریکا تقریباً منبع نیمی از واردات گاز طبیعی مایع (ال‌ان‌جی-۵۴.۵ درصد) اتحادیه اروپا بود و از این نظر بالاتر از قطر (۱۴ درصد)، الجزایر (۱۰.۱ درصد) و روسیه (۸.۸ درصد) قرار گرفت. سهم روسیه در واردات محصولات انرژی به اتحادیه اروپا در پی جنگ اوکراین کاهش یافته است. این کشور در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۲، سهم ۱۴.۵ درصدی از کل واردات محصولات انرژی اتحادیه اروپا داشت و این سهم در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ به ۶.۵ درصد سقوط کرد.

انرژی

وابستگی ترکیه به واردات انرژی کاهش یافت

وزیر انرژی و منابع طبیعی ترکیه اعلام کرد که وابستگی ترکیه به منابع انرژی وارداتی به ۶۷.۸ درصد در سال ۲۰۲۲ در مقایسه با حدود ۷۰ درصد در سال‌های گذشته، کاهش یافته است.

به گزارش «ایران اقتصادی»،

آلپ ارسلان بایراکتار اظهار کرد: در راستای برنامه‌های بهره‌وری انرژی، انتشار کربن ترکیه در فاصله سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۳۰ به میزان ۱۰ میلیون تن کاهش می‌یابد. وی افزود: قرار است سال آینده تجارت انتشار کربن در بورس انرژی استانبول راه‌اندازی شود. هدف ما از طرح ملی انرژی، پایان دادن به وابستگی کشورمان به منابع خارجی و تبدیل ترکیه به کشوری عاری از انتشار کربن در سال ۲۰۵۳ است. بایراکتار که در یک کنفرانس انرژی صحبت می‌کرد، با تأکید بر اینکه ترکیه تقویت شبکه‌های برق را عنصری ضروری برای گذار سبز در انرژی می‌بیند، گفت: هدف ما یک ابرسیستم انتقال بزرگ است که ظرفیت اتصال بالا با همسایگان ما داشته باشد و بتواند افزایش سریع ظرفیت تجدیدپذیر را مدیریت کند. در این خصوص ۱۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری را تا سال ۲۰۳۰ در برنامه داریم.

وزیر انرژی و منابع طبیعی ترکیه گفت: طی ۲۱ سال گذشته با وجود اینکه تراکم انرژی ترکیه ۳۰ درصد کاهش یافته اما تقاضا برای انرژی در برابر شده است. پیش‌بینی می‌کنیم تقاضا برای انرژی در ۲۰ سال آینده رشد کند و تقاضا برای برق در سال ۲۰۳۵ به ۵۱۵ تراوات ساعت برسد.

به گفته بایراکتار، ضمن تأمین این تقاضا، سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از کل تولید انرژی و سهم آن در ظرفیت نصب شده، به ترتیب به ۵۵ درصد و ۶۵ درصد افزایش خواهد یافت. طبق گزارش ایسنا از حریت‌دیلی، وزیر انرژی و منابع طبیعی ترکیه گفت: در حال حاضر تولید روزانه نفت در میدان گبار ۳۰ هزار بشکه است و در سال ۲۰۲۴ به ۱۰۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت که این امر تولید روزانه نفت ترکیه را به ۲۰۰ هزار بشکه می‌رساند.

آسیا

نزول بازارهای آسیا در تعطیلات کریسمس

با تعطیلی کریسمس، بیشتر معاملات بازار آسیا نزولی شد. به گزارش «ایران اقتصادی»، عمده بازارهای ژاپن و چین به دنبال کاهش نرخ تورم مصرف‌کننده ژاپن و همچنین بدون تغییر ماندن نرخ‌های بهره بانک مرکزی چین (PBOC)، کاهش یافتند.

بقیه بازارها نیز به دلیل کریسمس تعطیل شدند. شنزن کامپوزیت ۰.۲۳ درصد کاهش یافت و شانگهای کامپوزیت ۰.۱۴ درصد در ساعت ۱۱ و ۳ دقیقه بامداد به وقت اروپا سقوط کرد.

طبق گزارش ایسنا از مارکت، شاخص نیکی ۲۲۵ ژاپن در ساعت ۱۲ و ۳ دقیقه صبح به وقت اروپا ۰.۲۸ درصد افزایش یافت. دلار با ۰.۱۰ درصد کاهش، کمتر از این معامله شد و در ساعت یک و ۴۰ دقیقه به وقت اروپا به ۱۴۲.۳۲ ین رسید.

بخشی از تورمی که در کشور ایجاد شده، از ناحیه هزینه مبادله بوده که بانک مرکزی به خوبی این هزینه را کاهش داده است

انتظارات هیجانی در بازار ارز مدیریت شد

انتظارات هیجانی که توسط عده‌ای در بازار شکل می‌گیرد، به خوبی توسط بانک مرکزی مدیریت شده است

گفت‌وگو

تحقق ثبات در بازار ارز، هدف‌گذاری مهمی که توسط بانک مرکزی از زمستان سال گذشته در دستور کار قرار گرفت؛ رویکردی که با توجه به جهش‌های ارزی سال گذشته، با استقبال فعالان اقتصادی روبه‌رو شد، چراکه جهش‌های ارزی همواره به عنوان مانعی در مسیر تولید و صادرات مطرح بوده و حالا بانک مرکزی اولویت

سیاست‌گذاری ارزی خود را به بازگشت ثبات در بازار ارز اختصاص داده است.

در این میان با وجود تداوم فشارهای تحریمی و اقتصادی غرب علیه نظام بانکی و اقتصادی کشورمان، بانک مرکزی به خوبی توانست با توسعه مرکز مبادله ایران، مانع از جهش ارزی در بازار شود؛ اقدامی که باعث شده پس از سال‌ها دوباره فضا و بستر پیش‌بینی‌پذیری در اقتصاد فراهم شود و فعالان اقتصادی و تولیدی بتوانند برای آینده و کسب‌وکارشان برنامه‌ریزی کنند. در این باره محسن احتشام، عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگویی با اشاره به اهمیت ثبات ارزی و اقتصادی اظهار داشت: اساس کار در ثبات اقتصادی و ارزی است. بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی باید در این راستا اسب‌رها شده ارزی را مهار کنند، چراکه مهار نرخ ارز برای بخش خصوصی و فعالان اقتصادی به عنوان یک مطالبه بسیار بااهمیت و مهم است. در ادامه مشروح گفت‌وگو با محسن احتشام، عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران را می‌خوانید.

باید بانک مرکزی نسبت به این بخش توجه داشته باشد؟

توجه بانک مرکزی به این بخش بسیار اهمیت دارد. اساس کار در ثبات اقتصادی و ارزی است. بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی باید در این راستا اسب‌رها شده ارزی را مهار کنند، چراکه مهار نرخ ارز برای بخش خصوصی و فعالان اقتصادی به عنوان یک مطالبه بسیار بااهمیت و مهم است.

چقدر این پیش‌بینی‌پذیری شاخص ارزی می‌تواند در رشد صادرات غیرنفتی مؤثر باشد؟

قطعاً مؤثر خواهد بود. همچنین در اینجا باید به این نکته توجه داشت که در چند ماهه اخیر میزان صادرات افت داشته است. به نظرم بانک مرکزی باید در راستای رونق صادرات بویژه محصولات کشاورزی با بخش خصوصی و صادرکنندگان تعامل سازنده بیشتری در مسیر بازنگری رفع تعهد ارزی صادرکنندگان داشته باشد تا شاهد فراوانی ارزآوری برای چرخه اقتصادی و بانکی کشور باشیم. رویکردی که خروجی آن به کاهش قیمت ارز و برقراری ثبات ارزی و اقتصادی منجر می‌شود. معتقدم آقای فرزین در بانک مرکزی عملکرد خوبی داشته و حیف است به این مسأله پرداخته نشود.

بانک مرکزی در راستای حمایت از تولیدکننده، بخش مولد اقتصاد و صادرکننده باید رویکرد تأمین مالی مؤثر داشته باشد و بخش تولید باید از بخش خدمات مستثنی شود.

به نظر شما ثبات

تازمانی که فضای

کسب‌وکار با ثبات همراه نباشد، امکان برنامه‌ریزی در بخش سرمایه‌گذاری، تولید و صادرات وجود ندارد

همه فعالان اقتصادی به دنبال یک ثبات اقتصادی هستند، ثباتی که در بستر آن بتوان آینده را به درستی پیش‌بینی کرد

فعالان اقتصادی به دنبال ثبات اقتصادی هستند، ثباتی که در بستر آن بتوان آینده را به درستی پیش‌بینی کرد.

نقش بانک مرکزی را در تقویت پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد چگونه ارزیابی می‌کنید؟

به نظرم بانک مرکزی در این چند ماهه اخیر به درستی عمل کرده است، به گونه‌ای که بازگشت ثبات نسبی به بازار ارز را در ماه‌های اخیر شاهد هستیم. همچنین با تصمیمات بانک مرکزی جلوی هیجانات کاذب در بازار غیررسمی ارز گرفته شده است. از سوی دیگر بخشی از تورمی که در کشور ایجاد شده از ناحیه هزینه مبادله است که بانک مرکزی به خوبی این هزینه را کاهش داده است. در واقع انتظارات هیجانی که توسط عده‌ای در بازار شکل می‌گیرد تا قیمت‌ها را به شکل غیرواقعی بالا ببرد به خوبی توسط بانک مرکزی با راباست دکتر فرزین مدیریت شده است.

با توجه به اهمیت پیش‌بینی‌پذیری در بازار ارز چقدر

به نظر شما چرا باید اقتصاد کشور به سمت پیش‌بینی‌پذیری حرکت کند و عدم وجود این فضا چه آسیب‌هایی به همراه خواهد داشت؟

معتقدم لازمه برنامه‌ریزی برای تولید، پیش‌بینی‌پذیری است. تا زمانی که یک فعال اقتصادی پیش‌بینی لازم را نداشته باشد و به بیان دیگر تا وقتی فضای کسب‌وکار با ثبات همراه نباشد، امکان برنامه‌ریزی در بخش سرمایه‌گذاری، تولید و صادرات وجود ندارد. اساساً لازمه برنامه‌ریزی تصمیم‌گیری صحیح، پیش‌بینی درست است. وقتی ببینیم نرخ ارز تا ۶ ماه آینده ثابت دارد، بر این اساس می‌توان برنامه‌ریزی درست‌تری داشت، ولی زمانی که پیش‌بینی کنیم نرخ ارز از ثبات برخوردار نیست، در نتیجه به همان شکل هم برنامه‌های یک فعال اقتصادی و تولیدکننده مختل خواهد شد، به گونه‌ای که تولید و صادرات دچار سردرگمی و عدم تصمیم‌گیری مؤثر و کارا می‌شود. بنابراین همه

تنور انتظارات تورمی سرد شد

رونق بازارهای سوداگرانه و دلالی از بین رفت

انتظارات تورمی به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر شکل‌گیری تورم، نقش تعیین‌کننده‌ای در سیاست‌گذاری اقتصادی دارد. تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در ارتباط با موضوعاتی همچون مصرف، پس‌انداز، تولید، سرمایه‌گذاری، انتخاب سید بهینه دارایی، دستمزدها، نرخ ارز و نرخ بهره، همگی تحت تأثیر انتظارات تورمی شکل می‌گیرند. تشدید ناترازی‌ها در میان بخش‌های مختلف اقتصاد همچون نظام بودجه‌ریزی، نظام بانکی، صندوق‌های بازنشستگی و... بر شکل‌گیری انتظارات تورمی اثرگذار است و وجود تنش یا آرامش در فضای اقتصاد بین‌الملل یا

آن رآل‌آز کرد. نتیجه سیاست‌های تثبیت اقتصادی در کوتاه‌مدت کاملاً نمایان شده است. بررسی شاخص انتظارات تورمی حکایت از کاهش شدید این شاخص در طی سال ۱۴۰۲ دارد.

خروج تقاضای سفته‌بازانه از بازارها اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی و ایفای نقش فعال بانک مرکزی در بازار ارز و راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلا، یکی از اصلی‌ترین اقدامات بانک مرکزی بود که موجب ثبات قیمت دلار طی نیمه نخست سال جاری شد. به عبارت دیگر، مجموعه سیاست‌های ارزی بانک مرکزی باعث شد تا فضای بازار ارز در ماه‌های اخیر ثبات نسبی را تجربه کند و در نتیجه بسیاری از نوسان‌گیران و دلالان ارزی، در موقعیت فروش قرار بگیرند. بررسی بازار ارز حکایت از آن دارد که قیمت دلار در بازار غیررسمی از حوالی ۵۸ هزار تومان در اسفند سال گذشته، به زیر ۵۰ هزار تومان سقوط کرده است و در سال جاری در کردیدی مشخص، ثبات نسبی را تجربه کرده است. از سوی دیگر، بانک مرکزی با

داشت، انتظارات تورمی و همچنین قیمت ارز است. بنابراین پیش‌بینی شد اگر قرار بر رشد انتظارات تورمی و افزایش قیمت ارز در سال ۱۴۰۲ باشد، منحنی قیمت در بازار خودرو نیز روندی صعودی به خود خواهد گرفت، اما اگر انتظارات تورمی فروکش کرده و قیمت ارز نیز نزولی شود، می‌توان روزه‌های آرامی را برای بازار خودرو پیش‌بینی کرد. طی ۶ ماهه ابتدایی سال جاری، ثبات نرخ ارز کمک زیادی به کاهش التهابات در بازار خودرو کرد.

روند قیمت سکه و طلا نیز به دلیل همبستگی بالا با نرخ دلار، در سال جاری ثبات نسبی را تجربه کرده و حتی می‌توان گفت این بازار روند نزولی را طی می‌کند. با توجه به بررسی عموم بازارهای مختلف، به نظرم می‌رسد رونق بازارهای سوداگرانه و دلالی از بین رفته است و تقاضای سفته‌بازانه و دلالی در بازارهایی همچون خودرو، عرضه و تقاضا در بازار خودروی ایران به سمت تعادل می‌رود، اما تأکید کارشناسان بر این بود که آنچه بیشترین تأثیر را بر قیمت خودرو (در بازار) خواهد